

2014

28/02 Тепърва се търси формула как ще се изчислява такса смет от 2015 г.

От следващата година такса смет няма да се формира на основата на данъчната оценка на имота, но засега няма яснота как точно ще се изчислява таксата за боклука в последствие. Това стана ясно от изказване на министърът на околната среда и водите Искра Михайлова, цитирана от БНР.

"99,9 на сто от българските общини пресмятат такса смет според данъчната оценка на жилището, но това ще се промени от 2015-а година," уверява Михайлова.

Такса смет като стимул

Такса смет е изключително силен и пряк начин за влияние върху поведението на домакинства, търговски и административни обекти, когато става дума за начина на изхвърляне на отпадъците. Масовото участие и спазване на разделното събиране може да се случи, ако такса смет се обвърже с количество остатъчни отпадъци, които изхвърля всяко домакинство или юридическо лице. При внедряването на системата с индивидуални контейнери и събирането им от врата на врата например това е възможно.

Тази схема вече се прилага от фирми в столицата с право да сключват договори (с общината или с други лица, лицензирани да извозват отпадъци). Услугата се таксува според обема и честотата на извозване на предоставените съдове за смет. Опцията все още не е достъпна за домакинства и етажни собственисти. Справедливото отношение към всички местни данъкоплатци предполага това да се промени.

Формулата на изчисление

По думите на екоминистъра от тази седмица, тепърва ще се търсят формули за образуване на такса смет.

Евгения Ташева – координатор на проект "Нулеви отпадъци" в "За Земята" изрази пред "Дневник" сериозни съмнения, че 10-те месеца между началото на март 2014 г. и началото на 2015 г. са достатъчни, за да се уточнят приемливи и приложими нови методи за образуване на таксата "Битови отпадъци".

Според нея е важно този процес да бъде максимално открит и прозрачен и в него централно участие да имат общините, които после ще изпълняват новия модел. "Нашите местни и централни власти могат да дебатираат и спорят, но е много важно и функционално да се почерпи от опита на съществуващите по света и установени практики, подчертава експертът по отпадъците и тшхното оползотворяване," напомни експертът по оползотворяване на отпадъците.

Екоминистър Михайлова от своя страна изтъкна като позитив в справянето с проблема, че първата отстъпка за стимулиране на общините е направена – по-плавно ще расте отчислението, което според нея е първият стимул за общините да използват годините, в които ще имат по-малки отчисления, за да инвестират в такъв тип проекти, които ще намалят обема на депонирани отпадъци.

В тази връзка Евгения Ташева коментира, че т.нар. "отстъпка" - забавяне на планирания растеж на отчисленията за депониране - всъщност са обратен стимул за общините, тъй като намаляват силата на натиска върху тях за реформиране на системата. Това е така, защото покачването на такса смет, което следва от покачването на 'отчисленията' за депониране, ще е по-плавно, т.е. ще се избегне общественото недоволство от едно по-рязко покачване. Когато се въведе система за таксуване според количеството, хората ще знаят защо плащат .

По думите ѝ докато разходите за депониране стоят ниски, няма голям стимул за дълбочинна реорганизация на логистиката на събиране - повече разделно, повече индивидуални контейнери и събиране от врата на врата, схеми за квартално и домашно компостиране.

Новата такса смет трябва да върви заедно с повишаване на разходите за депониране, което държавата контролира чрез размера на въпросните "отчисления". Това ще даде директен стимул за гражданите да използват съществуващите възможности за разделяне на полезните отпадъци - биоотпадъци за компостиране и вторични суровини за рециклиране, защото ще знаят, че ще плащат само онази част от отпадъците, която изхвърлят като непотребна. Това предполага общините много бързо да се задействат за разширяване както разделното събиране на разнообразни потоци отпадъци (електронни-електрически, опасни отпадъци от бита, биоотпадъци - за които вече има и наредба, едро-габаритни, хартия, картон, пластмаса, метал и стъкло), така и на други схеми и възможности за намаляване на количествата отпадъци за депониране - например центрове за повторна употреба, схеми за предотвратяване на отпадъците, квартално/домашно компостиране.

Всичко това предполага и предоговаряне на условията на работата на сметосъбиращите фирми, както и на организациите за оползотворяване на отпадъци от опаковки (там, където ги има).

Искра Михайлова обясни още, че общините са в различна готовност да събират разделно и да сепарират отпадъците. Затова формулата за плащане на такса смет и няма да е еднаква. 'Събирането на отпадъка губи смисъл, ако след това той не бъде оползотворен, обработен. В новата оперативна програма 2014-2020 основно ще насочим най-скъпи инсталации, в това число и такива инсталации за третиране и компостиране,' каза Михайлова.

Таксуване според количество – идеал или реалност

Сред предложенията са хората да си купуват чували и торбички за изхвърляне на боклука, каквато е работещата и успешна практика в Брюксел например. Цената на тези торбички ще бъде и таксата за смет.

"В идеалния случай хората ще плащат според количеството отпадъци, което изхвърлят, но измерването е много трудно," посочи Михайлова.

Според експертът по отпадъците обаче в повечето общини – с изключение на най-големите и тези с много гъсто жилищно строителство – блокове, не е чак толкова трудно да се въведе таксуване по количество, защото там повечето домакинства и търговски обекти имат индивидуални контейнери. Там е въпрос на определяне на фиксирана тарифа, смята Ташева.

От Босилена Мелтева

05/03 Български учени участват в мисия за улавяне на боклук в Космоса

Само след шест години пространството около нашата планета може да е задръстено от отпадъци и да прилича по-скоро на сметище, отколкото на Космос. Това показват проучванията на Руската агенция за космически изследвания, откъдето алармират, че това налага да се вземат спешни мерки още сега, съобщава БНТ.

По данни на НАСА в момента в Космоса има поне 500 000 обекта с размер над 1 см. Това са части от трети степени на ракети и изразходвали ресурса си спътници, обяснява доц. Алексей Стоев от Института за космически изследвания и технологии.

Неизползваемите отломки може да повредят сега действащите спътници, съществува и реална опасност да навлязат и в атмосферата. Отломките се движат със скорост 28 000 километра в час и могат да нанесат непоправими щети както на изкуствените сателити, така и на Международната космическа станция. В същото време в тези отпадъци се съдържат много ценни и скъпи метали, които биха могли повторно да се използват, подчертава проф. Гаро Мардиросян.

За да помогнат за почистването на космическия отпадък, български учени разработват система за наблюдение и маркиране на замърсените участъци.

Изстрелването на първия изкуствен спътник през 1957 г. слага началото на космическата надпревара между САЩ и Русия. Едва ли някой си е давал сметка тогава, че пет десетилетия по-късно земната орбита ще заприлича на сметище. Само като пример спътникът "България 1300", който България изстреля през 1981 г., вече е изразходил ресурса си, но ако ние не го свалим на Земята и не изгори в атмосферата, той ще стои като ненужна отломка в орбитата около 550 години.

Мисия "улавяне на боклук в Космоса"

Първата мисия за улавяне на боклук е планирана за 2020 г. Дотогава екип от учени, сред които и

българи, ще се опитва да предпазва летателните апарати, само че от Земята. Доцент Стоев отговаря за малка група изследователи, които ще наблюдават движението на космическия боклук от станция в околностите на Стара Загора. Данните им ще помагат, за да се насочват летателните апарати в морето от боклук.

Учените трябва да започнат работа тази есен, а първите резултати се очакват в края на годината.

/От Дневник/

05/03 Пунктовете за вторични суровини да се изнесат към промишлените зони, предвижда нов закон

Пунктовете за вторични суровини ще бъдат изнесени от центъра и жилищните квартали към периферията на града. Това ще стане чрез завишаване техническите изисквания към тези пунктове, залегнали в новия Закон за управление на отпадъците, който скоро ще бъде предоставен за публично обсъждане и до месец влиза в Министерския съвет. Това стана ясно от думите на заместник министъра по екология Чавдар Георгиев на откриването на конференция за управление на отпадъците тази сряда.

Позицията на ековедомството е, че изкупуването на отпадъци от хартия, стъкло и пластмаса, което се случва именно в тези пунктове за вторични суровини, трябва да се изнесе предимно в промишлените зони и да излезе от жилищните квартали. Не са ясни мотивите за тази промяна, но според Чавдар Георгиев няма да има пречки за извършването на такава дейност.

Не на това мнение обаче е експертът по управление на отпадъци от "За Земята" Евгения Ташева. Според нея, "изнасянето" на пунктовете за вторични суровини директно ще удари по прехраната на хората, които в момента се занимават основно и най-ефективно с "улично рециклиране".

С подобна работа се занимават поне 2500 души, които през 2010 г. са предали за рециклиране между два и четири пъти повече от количеството, рециклирано чрез цветните кофи, сочат данните от консултантски доклади за отпадъците в София. Отново в столицата през 2010 г.: докато организациите за оползотворяване са допринесли за рециклирането на близо 2% от общо 13% рециклирани отпадъци, клошарите са допринесли с близо 8%.

Това означава по-малко боклуци за сметището, повече спестени суровини и повече хора, осигурили поне част от препитанието си. В същот овреме по данни на Европейския съюз за 2013 г. България е с най-висок процент на хора, страдащи от крайна бедност (близо 43% общо), както и с два пъти по-висок от средната за ЕС стойност за дългосрочно безработни хора - близо 7%.

Някаква част от хората, които се крият зад тези проценти, всъщност намират начин да се препитават, като "спасяват" част от материалите, които другите проценти небрежно смесват и

изхвърлят в контейнерите, казва Ташева пред "Дневник".

И в същото време тези хора, предимно нуждаещи се не разполагат с бусове, а дори и каруци, за да могат да стигнат до периферните нежилни зони, предупреди Ташева и подчерта, че поправката ще убие "бизнеса" им и ще възпрепятства един ефективен начин за рециклиране в България.

Промените в Закона за управление на отпадъците са значителни, съобщи още зам.министърът. Става дума за поправки, които засягат условията, свързани с управлението на отпадъци, ангажиментите на търговците със скрап за банкови гаранции, променят се и изискванията към тези оператори, засилва се контролът върху тяхната дейност, както и по-добре да се определя ролята на общините в процеса на разделно събиране.

Контролът ще бъде завишен спрямо всички оператори, но акцентът е върху търговията с черни и цветни метали. За отделни площадки банковите гаранции падат, но ще се предвиди контрол и върху работата на автоморгите. Те вече ще работят по аналогичен режим, подобно на операторите на площадки за рециклиране на моторни превозни средства.

На този етап общините нямат готовност да организират до лятото центрове за безвъзмездно предаване на отпадъци, затова срокът ще бъде удължен най-малко до края на годината. Обмисля се финансова подкрепа за общините – например от отчисленията за тон депониран боклук, за което те в момента плащат и са натрупани средства.

Георгиев обясни още, че за разделното събиране на боклука ще има по-строги изисквания към организациите, които трябва да организират оползотворяването на опаковките.

/От Дневник/

11/03 "Грийнпийс" настоя за край на ерата с ядрен риск

"Ядрената индустрия се надява, че японският народ и света ще забравят за жертвите и за ужасяващите уроци от Фукушима. Надяват се, че ще могат да рестартират стари опасни ядрени реактори и че останалата част от света ще купува японска ядрена технология. Те промотират една енергийна система, която зависи от остарели, мръсни и опасни технологии, работещи с ядрено или друго изкопаемо гориво." Това заявява директорът на "Грийнпийс"- Япония Юничи Сато по повод три годишнината от ядрената катастрофа във Фукушима в съобщение до медиите.

В Япония и навсякъде по света "Грийнпийс" изразява своята съпричастност с жертвите на Фукушима с различни акции като показва, че хората по света помнят катастрофата. От екоорганизацията настояват да се сложи край на ерата на ядрен риск. "Крайно време е човечеството да премине на чиста, безопасна и възобновяема енергия."

Компанията ТЕРСО и японското правителство не само не успяха да удържат под контрол ядреното бедствие, но не успяха и да помогнат на жертвите на аварията и гражданите на страната. Стотици хиляди изселени семейства все още не са получили адекватна компенсация, с която да могат да продължат напред с живота си, коментират още от международната природозащитна организация.

Миналият месец "Грийнпийс" изпрати представители на Корея, Индия, Полша, Франция и Германия във Фукушима, за да се срещнат с някои от жертвите и свидетелите на катастрофата три години по-късно.

Една от жертвите на бедствието Кеничи Хасегава, който е бил собственик на млечна ферма в региона, споделя, че страната му е разрушена, а той като фермер не може да събере вече мляко тук. "Трябва да помним, че ядрената енергия е най-ужасната. Не трябва да оставяме това мръсно нещо на следващото поколение," казва Хасегава.

Фукушима е най-страшната ядрената катастрофа досега, констатират природозащитниците и припомнят, че все още няма технологично решение за хилядите тонове радиоактивна вода, която всеки ден се използва за охлаждане на гръмналите реактори. Милиарди бяха похарчени от японското правителство, а ситуацията не е подобрена.

/От Дневник/

13/03 С боклуци срещу наводненията

Възпитаници на Нюйоркския институт по технологии предлагат нестандартно решение, чрез което населените места да пазят бреговете си от наводнения.

Идеята на Дейвид Сепулведа от Юниън сити, Калифорния, и неговите приятели Ариана Аремли и Айшаан Кумар е да се използват стари корабни контейнери, пълни с боклук. Проектът им е представен за първи път на състезанието One Prize 2013, посветено на проблема как големи градове като Ню Йорк да се предпазят от наводнения. В него са се включили над 300 участници от 60 държави. Според Сепулведа и приятелите му обаче тяхната идея би могла да се приложи на много други места.

Студентите предлагат да се изгради тесен канал покрай бреговете на Манхатън, в който да се разположат контейнерите, пълни с боклук. Това ще е нещо като плаващо сметище, бариерен риф от контейнери, в които едновременно ще се съхраняват боклуци, но и ще бъдат буфери срещу големите бури, смятат студентите и уточняват, че в тези подвижни бариери не би могло да се съхраняват токсични отпадъци.

Градове като Ню Йорк, които се разрастват все повече и едновременно с това свободните площи

стават все по-малко, имат проблем с отпадъците си. Затова нашият проект предлага не просто защита от водата, но по-мощно и устойчиво решение на проблеми от различно естество, обяснява екипът на Сепулведа.

Младежите се надяват градските власти да оценят перспективата пред проекта и да ги потърсят за реализирането му, още повече че голяма част от Манхатън е построена върху старо сметище.

/От Дневник/

13/03 Екоинспекцията в Стара Загора е с нов директор, активист от ДПС

След тримесечна сага, за нов директор на Регионалната инспекция по околна среда и води - Стара Загора е назначена официално Мария Христова. За заповедта за назначението на министър Искра Михайлова съобщава Дарик радио.

През тези три месеца Министерството на околната среда и водите и прокуратурата твърди, че прави проверки заради съмнения за дипломата на Христова за висше образование. Документът е издаден от Техническия университет в Габрово.

Справка от Техническия университет в Габрово, в който тя се е дипломирала, удостоверява, че дипломата ѝ за магистър е издадена на 14-и май 2005 г. Друга справка - за студентското ѝ състояние, показва, че е записала и внесла такса от 200 лева за втори курс магистратура на 5 април 2008 г.

На 24 януари в Стара Загора на въпрос на БНР министър Искра Михайлова в присъствието на премиера Пламен Орешарски и на медиите заявява, че е разпоредила проверка по случая на инспектората в Министерството. Днес неговият ръководител Георги Йончев съобщава, че заповед от министъра за подобна проверка не е получавал. Пак според него Христова е назначена за директор преди досегашният титуляр Нанчо Видев, който е в отпуск по болест, да бъде освободен.

Христова, която е активист на ДПС, е класирана на първо място в конкурса, но и досегашният директор Нанчо Видев твърди, че протоколът е подменен, защото в първоначалния той е бил класиран първи.

"Няма лошо човек да бъде проверяван. Важни са резултатите от проверката. Да, мина малко повече време, но не мисля, че е проблем", коментира самата Мария Христова пред Дарик.

Христова обяснява още, че работата в системата на регионалната инспекция не ѝ е непозната. "Работя в РИОСВ от 1 февруари 2006 г. Познавам се с колегите, познавам системата и работата. Те ме мотивираха да се кандидатирам за поста," казва тя. По информация на БНР, Пенка Начева, шеф

на екоинспекцията през 2005-а г., признава, че същата година е назначила Мария Христова за експерт по човешки ресурси след натиск от министерството по време на управлението на тройната коалиция.

Христова съобщава и, че на този етап няма да прави промени в екипа на инспекцията. Проверките на предишното ръководство вече са в ход, предстои обявяването на резултатите. "Ако бъде открито нещо нередно със сигурност ще сезирам съответните органи", гарантира новият директор на РИОСВ.

От Дневник

14/03 Столичната община обяви конкурс за почистването на града през следващите 5 г.

Столична община обяви поръчка за избор на фирмите, които да поемат почистването в града. В новата поръчка задачата е почти същата като настоящата, обогатена с малко нови дейности. Сегашните договори изтичат в средата на годината.

Индикативна стойност на поръчката не е определена в обявлението, но ако се приложат сегашните суми, изплащани на компаниите, става дума за над 440 млн. лв. за общо 5 години, съобщава "Капитал daily".

Зонирането на града е както досега - столицата е разделена на 20 района, разпределени в седем позиции.

За да участват в търга, компаниите трябва да докажат минимален оборот от изпълнени договори, сходни с дейността през последните три години, между 5 млн. лв. и 11 млн. лв., в зависимост от частта, за която кандидатстват. Кандидатите трябва да са изпълнявали поне два договора със сходен предмет за последните три години, от които поне един да се отнася до територия с население над 100 000 жители. Това условие е леко занижено спрямо предишната поръчка.

Срокът за подаване на оферти изтича на 10 април, като те ще бъдат оценявани според най-ниската предложена цена. Важно условие в търга е, че фирмите могат да кандидатстват за една или всички позиции. Това дава възможност на големите оператори в бранша да вземат по няколко зони.

В момента общо пет фирми извършват тези дейности в столицата, като договорите им изтичат след около шест месеца. Четири от тях сключиха споразумение с общината през 2010 г. за четири години, а австрийската компания "Заубермахер", която ще продължи работа – за срок от седем години.

В предишното състезание "Титан" създаде три консорциума - "Титан София-център", "Титан София-изток" и "Титан София-запад", с които кандидатства за шест от общо седем зони. Тогава общината даде първа и седма зона на "Титан София-център" и втора зона на "Титан София-изток".

Друга фирма, която чрез създаването на обединения също получи голям дял от зоните, е АЕС Х. Тя спечели пета зона с "АЕС Х – РТК – София" и четвърта с "АЕС- Х – БАТ ПЕЛ". Поддръжката на други две зони се извършва от ДЗЗД "Щрабаг Умвелтсървиз", а на още една - от "А.С.А. България".

От Дневник

28/03/ Не на шега – първоаприлско почистване на София

Кампанията стартира от парка "Заимов" и ще продължи до 30 април

Кампанията по пролетното почистване в София ще бъде открита на 1 април в парка "Заимов" от 12.00 часа, съобщиха от Столичния инспекторат.

В рамките на инициативата ще бъдат почиствани обществени територии – междублокови пространства, детски и спортни площадки, паркове, градини. Инициативата ще продължи до 30 април.

От общината призовават столичани да изхвърлят отпадъци, събрани от почистването на тавани, мазета, общи части на сгради - в контейнери за битови отпадъци и разделно събиране, както и да не изхвърлят строителни отпадъци от ремонти или строителни площадки в контейнери за битови отпадъци.

Подробни указания за местата, включени в кампанията за почистване, както и помощни материали (ръкавици и чували) гражданите могат да получат на място в районните инспекторати, или на телефон: 02/ 937 75 02 (от 9.00 до 17.00 часа).

Почти 50 хиляди доброволци са почистили през миналата година 139 нерегламентирани сметища на територията на Столична община. Извозеният отпадък е близо 5 000 тона.

У нас една трета от битовите отпадъци се рециклират или компостират, за страните от ЕС този показател е 42 на сто, сочат данни от анализ на Евростат.

Най-значителен дял от битовите отпадъци се рециклират или компостират в Германия - 65 на сто, Австрия - 62 на сто и Белгия - 57 на сто, показва евростатистиката.

По публикацията работи: Златко Желев